

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів

**НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

14 квітня 2021 року

Біла Церква
2021

УДК 636.09

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор

Варченко О.М., д-р екон. наук

Новак В.П., д-р біол. наук

Димань Т.М., д-р с.-г. наук

Зубченко В.В., канд. екон. наук

Сахнюк В.В., д-р вет. наук

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. студентів, 14 квітня 2021 р. Біла Церква: БНАУ, 2021 74 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК 619:616.995.7:636.7

БАЖАК А.М., магістрант

Науковий керівник – **БАХУР Т. І.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ЗБУДНИКІВ ЕНТОМОЗІВ СЕРЕД СОБАК У М. КИЇВ

За результатами моніторингу поширення збудників ентомозів серед собак Дарницького району м. Київ у 2018-2020 р. встановлено інвазування збудниками ктеноцефалідозу, триходектозу, ліногнатошу та їх асоціаціями у 29,9 % тварин.

Ключові слова: собаки, інвазія, ентомози, екстенсивність інвазії, асоційована інвазія.

Ентомози – це інвазії тварин, що спричинені паразитичними комахами. Такі інвазії надзвичайно поширені серед домашніх м'ясоїдних тварин, а особливо – собак. Це пояснюється необхідністю щоденного вигулу тварин, навіть за умови квартирної утримання. Окрім того, збудники ентомозів здатні проникати в оселі через вентиляційні ходи, щілини, та навіть на одязі людей. Тому, фактично неможливо створити абсолютно безпечні умови проживання домашніх улюбленців у сенсі їх можливості бути інвазованими ектопаразитами [1, 2].

Ктеноцефалідози – захворювання, збудником якого у котів є блохи виключно виду *Ctenocephalides felis* (Bouche, 1835). Однак, особливістю епізоотології бліх у собак є те, що інвазію здатні викликати як *Ctenocephalides canis* (Curtis, 1826; видоспецифічний паразит), так і *Ct. felis*, при чому останні вважаються більш патогенними [3, 4].

Триходектоз – інвазія, збудником якої у собак є *Trichodectes canis* (deGeer, 1778), один із видів волосоїдів, або т. з. «гризучих вошей» [5].

Ліногнатош – паразитарне захворювання, що викликають т. з. «сисні воші» *Linognathus setosus* (vonOlfers, 1816) [6].

Дослідження щодо поширення збудників ентомозів серед собак було проведено на базі Ветеринарного Центру «Алден-вет» (м. Київ), відділенні по вул. А. Ахматової, 16А (Дарницький район). Для цього ми проаналізували дані електронної бази щодо прийому хворих тварин у період 2018-2020 рр.

Діагноз на ураження паразитичними комахами ставили за результатами ретельного огляду шкіри та шерстного покриву собак з наступною мікроскопією виявлених збудників.

Окрім проведеного моніторингу захворюваності, ми дослідили видовий склад збудників ктеноцефалідошу серед собак у м. Київ. Для цього в період із січня по березень 2021 р. ми дослідили 128 собак із блошиною інвазією, що надходили на лікування до Дарницького відділення ВЦ «Алден-вет». Збудників ктеноцефалідошу з уражених тварин вичісували після обробки шерстного та шкірного покриву інсектицидним спреєм. Зібраних бліх мікроскопували та проводили видову диференціацію за морфологічними ознаками.

За період 2018-2020 рр. у Дарницькому відділенні ВЦ «Алден-вет» було зареєстровано первинний прийом 14193-ох собак. За результатами аналізу даних було визначено, що у 2936-ти з них було виявлено збудників ктеноцефалідошу, у 694-триходектошу та в 318-ти ліногнатошу (рис.1). Окрім того, у 141-єї собаки виявляли асоційований перебіг ктеноцефалідошу та триходектошу, а у 153-ох – ктеноцефалідошу та ліногнатошу. Випадків тричленних асоційованих інвазій зареєстровано не було.

Рис. 1. Екстенсивність інвазії паразитичних комах у собак Дарницького району м. Київ у 2018-2020 рр. (n=14193), %

На нашу думку, оцінюючи отримані результати, варто враховувати, що така захворюваність на ентомози була виявлена серед собак, які є домашніми улюбленцями та проживають здебільшого в квартирних умовах. Тому серед тварин, яким приділяється менше уваги їх власниками, показники були б значно вищими [3, 5].

Окрім проведеного моніторингу захворюваності, ми дослідили видовий склад збудників ктеноцефалідозу серед собак у м. Київ. Для цього в період із січня по березень 2021 р. ми дослідили 128 собак із блошиною інвазією. Збудників ктеноцефалідозу з уражених тварин вичісували після обробки шерстного та шкірного покриву інсектицидним спреєм. Зібраних бліх мікроскопували та проводили видову диференціацію за морфологічними ознаками.

За результатами мікроскопії бліх, зібраних із досліджуваних собак у січні-березні 2021 р., ми виявили, що 56,5 % особин належали до виду *Ct. felis*, і лише 43,5 % були класифіковані як *Ct. canis*. Це означає, що *Ct. felis* був домінуючим видом збудників ктеноцефалідозу серед собак м. Київ.

Таким чином, у період 2018-2020 р. серед собак м. Київ 29,9 % були уражені збудниками ентомозів. Найпоширенішими серед паразитичних комах були блохи (20,7 %), волосоїди (4,9 %), воші (2,2 %), а також асоціації цих збудників (2,1 %). Домінуючим збудником ктеноцефалідозу виявився *Ct. felis*; 56,5 % виявлених на собаках бліх належали до цього виду.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вербицький, В.В., Шаганенко, В.С. Моніторинг епізоотичної ситуації щодо паразитарних захворювань собак у м. Бориспіль. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. магістрантів "Актуальні проблеми ветеринарної медицини" (21 листопада 2019 р., БНАУ). Біла Церква, 2019. С. 46–48.
2. Дубова О.А., Згозінська О.А., Потапенко І.В. Епізоотична ситуація щодо цистоізоспорозу собак у Дарницькому районі м. Києва. Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15-16 жовтня, 2020 р. Полтава, 2020. С. 203–204.
3. Горб К. О. Сифонаптерози м'ясоїдних тварин (оглядова стаття). Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15-16 лютого 2018 року. Полтава: ТОВНВП "Укрпромторгсервіс", 2018. С. 71–74.
4. Yevstafieva V., Horb K., Melnychuketal F. Ectoparasites Ctenocephalides (Siphonaptera, Pulicidae) in the composition of mixed infestations in domestic dogs from Poltava, Ukraine. Folia Veterinaria. 2020. Vol. 64. № 3. P. 47–53. Doi:https://doi.org/10.2478/fv-2020-0026
5. Kruchynenko O. V. Ectoparasites of dogs and cats (spreading and treatment). Bulletin of Poltava State Agrarian Academy. 2020. No. 3. P. 241–250. Doi:https://doi.org/ 10.31210/visnyk2020.03.28
6. Ектопаразитози домашніх і продуктивних тварин та засоби захисту / Л. П. Артеменко та ін. Науковий вісник ветеринарної медицини. 2020. № 2. С. 65–76. Doi:https://doi.org/10.33245/2310-4902-2020-160-2-65-7